

Комисијата за жалби при Советот за етика во медиумите на Македонија (СЕММ), на седницата одржана на 18 мај 2020 година, врз основа на примена жалба од Соња Рилковска, ја донесе следната:

ОДЛУКА

Интернет - порталот „Охрид 1“ со текстот насловен „Уапсен гостинот кој во живо даваше изјава за МТВ“, го прекрши Кодексот на новинарите во членот 1.

ЖАЛБА

До извршната канцеларија на Советот за етика во медиумите на Македонија, на 7 мај 2020 година, новинарката Соња Рилковска, поднесе жалба за текстот со наслов „Уапсен гостинот кој во живо даваше изјава за МТВ“, објавен на 26 април 2020 година, на интернет – порталот „Охрид 1“ (www.ohrid1.com).

Во жалбата се наведува дека текстот содржи неточно и нефер известување, пристрасност и неурамнотеженост во информирањето и застапена втора страна.

Рилковска, која е дописничка од Охрид за МТВ вели дека наводите во објавениот текст се целосно невистинити и дека во него не е застапена втората страна.

ОДГОВОР НА МЕДИУМОТ

Извршната канцеларија на СЕММ, во согласност со членот 14 од Правилникот за работа на Комисијата за жалби, по приемот и разгледување на жалбата, стапи во контакт со интернет – порталот „Охрид 1“ и побара да се изјасни по однос на наводите на жалбата. Сопственикот на медиумот, Љупчо Таневски, одговори на наводите на жалбата.

Таневски во целост ја отфрла жалбата како неоснована, тенденциозна и злонамерна со цел, како што наведува, да му се наштети на порталот „Охрид 1“. Тој посочува дека објавената вест е целосно точна за што сведочел и писмениот документ од СВР Охрид, со кој се потврдува дека лицето Зоран Гилески било лишено од слобода на 26 април 2020 година, затоа што не поседувало дозвола за движење. Во исто време, наведува Таневски, жалителката Соња Рилковска, воопшто, не била спомената во текстот.

„Со жалење мораме да укажеме дека СЕММ во овој случај примил жалба од крунскиот сведок на лишувањето од слобода на лицето, поточно жалителката Соња Рилковска, која на пристаништето во Охрид разговарала во живо во Дневник 1, а во жалбата тврди дека веста која сме ја објавиле е неточна, со што очигледно е дека свесно и намерно поднела лажна жалба и се обидува да го доведе во заблуда СЕММ“, вели Таневски во одговорот на жалбата.

Од интернет-порталот „Охрид 1“, меѓу другото, потенцираат дека портпаролот на СВР Охрид, Стефан Димоски постапил крајно непрофесионално и во дневните соопштенија не го споменал овој случај, па „Охрид 1“, како медиум, покренал процедура за да добие потврда од СВР Охрид дека информацијата била точна. Според „Охрид 1“ во одговорот од полицијата било потврдено дека настанот се случил во 17.15 часот, што се совпаѓало со времето кога лицето кое било лишено од слобода без дозвола за движење гостувало во вестите на МРТВ.

Во прилог на жалбата, медиумот достави и копија од потврда на СВР Охрид, издадена на 12 мај 2020 година, во која се наведува дека настанот навистина се случил и дека лице било лишено од слобода поради непоседување дозвола за движење за време на полициски час.

ОДЛУКА НА КОМИСИЈАТА ЗА ЖАЛБИ

Комисијата за жалби утврди дека жалбата е **ОСНОВАНА** и дека Кодексот на новинарите на Македонија е прекршен во членот 1.

Член 1: „Новинарот има право на слободен пристап до сите извори на информирање што се од јавен интерес. Новинарот треба да објавува точни, проверени информации и нема да прикрива суштински податоци и да фалсификува документи. До колку информацијата не може да се потврди, или станува збор за претпоставка, односно шпекулација, тоа треба да се каже и да се објави. Точноста на информацијата треба да се провери колку што е тоа можно“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ОДЛУКАТА

На седницата на 18 мај 2020 година, членовите на Комисијата за жалби ги разгледаа наводите на жалителот и извршија увид во спорната содржина.

Комисијата, најнапред, утврди дека се работи за текст без автор, кој пренесува информација за апсење на туристички работник во Охрид, кој гостувал во живо на МРТВ, но бил приведен поради тоа што ја прекршил забраната за движење, воведена поради пандемијата на коронавирусот.

Содржината произлегува од јавниот интерес, но не и на начинот на кој е обработена. Авторот не посочува ниту локација, ниту време кога се случил настанот, а уште помалку се обидел да ја провери информацијата и да обезбеди потврда од Министерството за внатрешни работи пред да ја објави содржината. На тој начин ќе избегнел каква било опасност од дезинформирање и манипулација со јавноста. Наместо тоа, под превезот на терминот „дознаваме“, интернет – порталот „Охрид 1“ ја пренесува веста како сосема извесен епилог без воопшто да покаже воздржаност или резерва кон својот извор, што е правило во новинарската професија кога станува збор за непотврдена информација. Ова уште повеќе што „Охрид 1“ одлучил нејзината точност да ја провери дури кога оспорениот текст станал предмет на жалба пред Советот за етика. Имено, официјална потврда на информацијата од СВР Охрид, медиумот обезбедил дури 16 дена по објавувањето на оспорената содржина, односно на 12 мај 2020 година. (текстот е објавен на 26 април 2020 година).

Во овој контекст, Комисијата за жалби се согласи дека, и покрај фактот што точноста на веста, во меѓувреме е потврдена од полицијата, медиумот отстапил од основното новинарско правило и не се обидел правовремено да добие став од засегнатите страни во новинарскиот производ. Оттука, Комисијата најде дека во текстот е прекршен **членот 1** од Кодексот на новинарите, чија отстапка е нагласена во следните реченици:

„Уапсен гостинот кој во живо даваше изјава за МТВ. Имено дознаваме дека туристичкиот работник ја прекршил забраната за движење и излегол да даде изјава за јавниот сервис. Но, истиот не поседувал дозвола за движење, па полициските службеници причекале да заврши преносот по што охридѓанецот е приведен во СВР Охрид.“

Постулат на новинарската професија е да се обезбеди „втора страна“, односно да им се даде можност на сите засегнати во новинарскиот производ да го кажат својот став. Ова особено во случаи кога некој е предмет на напад и критика. Проверката на податоците и точноста се морални императиви на новинарството, затоа новинарот е должен да ја провери информацијата од што е можно повеќе извори, а најмалку два меѓусебно неповрзани извора. Потребата од брзина никогаш не смее да ги загрози точноста, кредибилитетот и професионалноста и професионалноста на прилогот.

* * *

Во согласност со наведеното, Комисијата одлучи како што е погоре наведено.

Во работата на Комисијата учествуваа членовите Мирче Адамчевски, Сефер Тахири, Мери Јордановска, Теофил Блажевски, Лилјана Пецова – Илиеска и Ердем Ахмет.

Се обврзува интернет – порталот „Охрид 1“ (www.ohrid1.com), во согласност со членот 18 од Деловникот за работа на Комисијата за жалби, да ја објави оваа одлука.

Со почит,
Совет за етика во медиумите на Македонија

Претседател на Комисијата за жалби
Мирче Адамчевски

